

Kursus 02403 Introduktion til Matematisk Statistik

Forelæsning 8: Simpel lineær regression

Jan Kloppenborg Møller

DTU Compute, Dynamiske Systemer
Bygning 303B, Rum 016
Danmarks Tekniske Universitet
2800 Lyngby – Danmark
e-mail: jkmo@dtu.dk

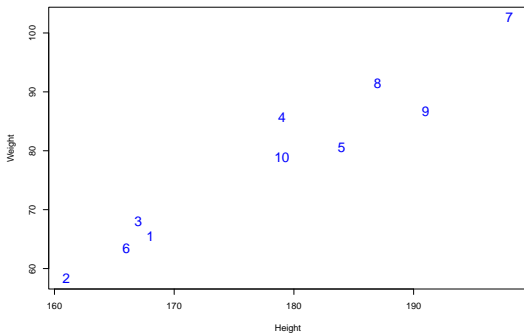
Oversigt

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)
- 4 Statistik og lineær regression
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen
- 8 Korrelation
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord

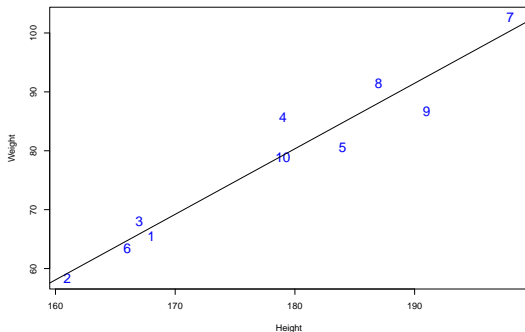
Oversigt

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)
- 4 Statistik og lineær regression
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen
- 8 Korrelation
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord

Heights (x_i)	168	161	167	179	184	166	198	187	191	179
Weights (y_i)	65.5	58.3	68.1	85.7	80.5	63.4	102.6	91.4	86.7	78.9

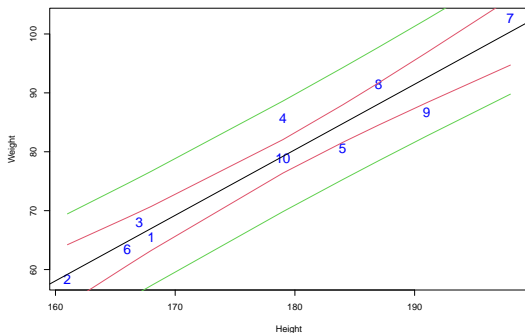
Heights (x_i)	168	161	167	179	184	166	198	187	191	179
Weights (y_i)	65.5	58.3	68.1	85.7	80.5	63.4	102.6	91.4	86.7	78.9

Heights (x_i)	168	161	167	179	184	166	198	187	191	179
Weights (y_i)	65.5	58.3	68.1	85.7	80.5	63.4	102.6	91.4	86.7	78.9

```
##
## Call:
## lm(formula = y ~ x)
##
## Residuals:
##      Min       1Q   Median       3Q      Max
## -5.876 -1.451 -0.608  2.234  6.477
##
## Coefficients:
##              Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
## (Intercept) -119.958     18.897   -6.35  0.00022 ***
## x              1.113       0.106   10.50  5.9e-06 ***
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## Residual standard error: 3.88 on 8 degrees of freedom
## Multiple R-squared:  0.932, Adjusted R-squared:  0.924
## F-statistic: 110 on 1 and 8 DF,  p-value: 5.87e-06
```

Heights (x_i)	168	161	167	179	184	166	198	187	191	179
Weights (y_i)	65.5	58.3	68.1	85.7	80.5	63.4	102.6	91.4	86.7	78.9

Oversigt

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel**
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)
- 4 Statistik og lineær regression
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen
- 8 Korrelation
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord

Opstil en lineær regressionsmodel

- Opstil den *lineære regressionsmodel*

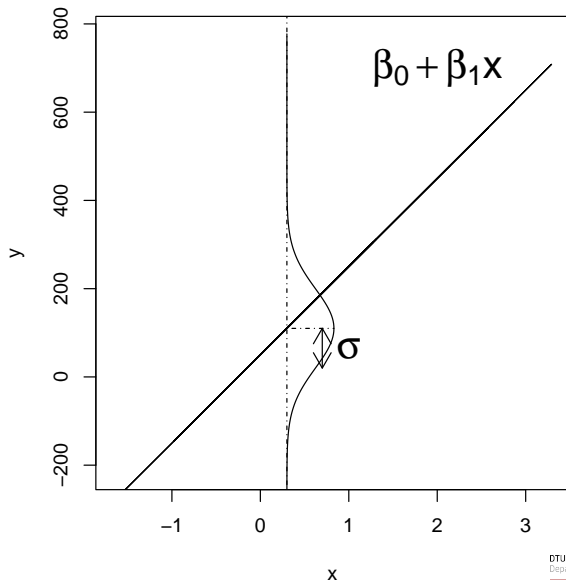
$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 x_i + \varepsilon_i$$

- Y_i er den *afhængige variabel* (dependent variable). En stokastisk variabel.
- x_i er en *forklarende variabel* (explanatory variable)
- ε_i er afvigelsen (error). En stokastisk variabel.

og vi antager

ε_i er independent and identically distributed (i.i.d.) og $N(0, \sigma^2)$

Model-illustration

Oversigt

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)**
- 4 Statistik og lineær regression
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen
- 8 Korrelation
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord

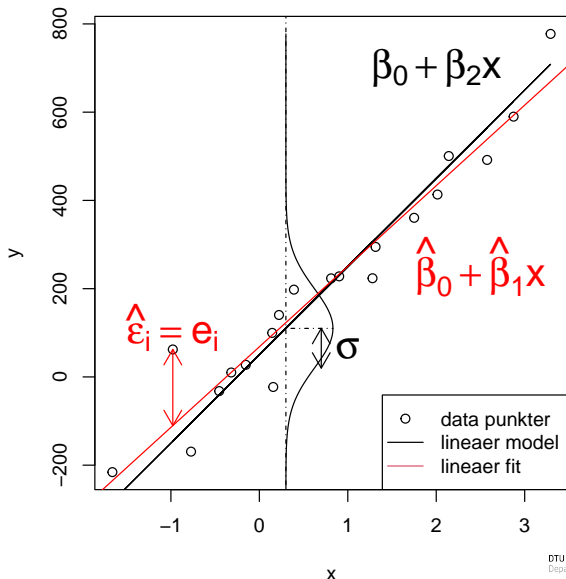
Mindste kvadraters metode

- Minimer variansen σ^2 på afvigelsen. Det er på næsten alle måder det bedste valg i dette setup.
- Formelt: Minimer summen af de kvadrerede afvigelser (Residual Sum of Squares (RSS))

$$RSS(\beta_0, \beta_1) = \sum_{i=1}^n \varepsilon_i^2 = \sum_{i=1}^n (y_i - (\beta_0 + \beta_1 x_i))^2$$

$\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$ minimerer RSS

Illustration af model, data og fit

Least squares estimator

Theorem 5.4 (her for estimatorer som i eNoten)

The least squares estimators of β_0 and β_1 are given by

$$\hat{\beta}_1 = \frac{\sum_{i=1}^n (Y_i - \bar{Y})(x_i - \bar{x})}{S_{xx}}$$

$$\hat{\beta}_0 = \bar{Y} - \hat{\beta}_1 \bar{x}$$

where $S_{xx} = \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2$.

Least squares estimator

Theorem 5.4 (her for estimator)

The least squares estimates of β_0 and β_1 are given by

$$\hat{\beta}_1 = \frac{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})(x_i - \bar{x})}{S_{xx}}$$

$$\hat{\beta}_0 = \bar{y} - \hat{\beta}_1 \bar{x}$$

where $S_{xx} = \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2$.

Oversigt

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)
- 4 Statistik og lineær regression**
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen
- 8 Korrelation
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord

- Hvordan er parameter estimererne i en lineær regressionsmodel fordelt (givet normalfordelte afvigelser)?

De er normalfordelte og deres varians kan estimeres:

Theorem 5.8 (første del)

$$V[\hat{\beta}_0] = \frac{\sigma^2}{n} + \frac{\bar{x}^2 \sigma^2}{S_{xx}}$$

$$V[\hat{\beta}_1] = \frac{\sigma^2}{S_{xx}}$$

$$Cov[\hat{\beta}_0, \hat{\beta}_1] = -\frac{\bar{x} \sigma^2}{S_{xx}}$$

Estimer af standard afvigelserne på $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$

Theorem 5.8 (anden del)

Where σ^2 is usually replaced by its estimate ($\hat{\sigma}^2$). The central estimator for σ^2 is

$$\hat{\sigma}^2 = \frac{RSS(\hat{\beta}_0, \hat{\beta}_1)}{n-2} = \frac{\sum_{i=1}^n e_i^2}{n-2}.$$

When the estimate of σ^2 is used the variances also become estimates and we'll refer to them as $\hat{\sigma}_{\beta_0}^2$ and $\hat{\sigma}_{\beta_1}^2$.

Estimat af standard afvigelserne for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$ (ligningerne (5-73))

$$\hat{\sigma}_{\beta_0} = \hat{\sigma} \sqrt{\frac{1}{n} + \frac{\bar{x}^2}{S_{xx}}}; \quad \hat{\sigma}_{\beta_1} = \hat{\sigma} \sqrt{\frac{1}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}}$$

Oversigt

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)
- 4 Statistik og lineær regression
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$**
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen
- 8 Korrelation
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord

Hypotesetests for parameter estimaterne

- Vi kan altså udføre hypotesetests for parameter estimater i en lineær regressionsmodel:

$$H_{0,i} : \beta_i = \beta_{0,i}$$

$$H_{1,i} : \beta_i \neq \beta_{0,i}$$

- Vi bruger de t -fordelte test størrelser:

Theorem 5.12

Under the null-hypothesis ($\beta_0 = \beta_{0,0}$ and $\beta_1 = \beta_{0,1}$) the statistics

$$T_{\beta_0} = \frac{\hat{\beta}_0 - \beta_{0,0}}{\hat{\sigma}_{\beta_0}}; \quad T_{\beta_1} = \frac{\hat{\beta}_1 - \beta_{0,1}}{\hat{\sigma}_{\beta_1}},$$

are t -distributed with $n - 2$ degrees of freedom, and inference should be based on this distribution.

Konfidensintervaller for parametrene

Method 5.15

$(1 - \alpha)$ confidence intervals for β_0 and β_1 are given by

$$\hat{\beta}_0 \pm t_{1-\alpha/2} \hat{\sigma}_{\beta_0}$$

$$\hat{\beta}_1 \pm t_{1-\alpha/2} \hat{\sigma}_{\beta_1}$$

where $t_{1-\alpha/2}$ is the $(1 - \alpha/2)$ -quantile of a t -distribution with $n - 2$ degrees of freedom.

- husk at $\hat{\sigma}_{\beta_0}$ og $\hat{\sigma}_{\beta_1}$ findes ved ligningerne (5-74)
- i R kan $\hat{\sigma}_{\beta_0}$ og $\hat{\sigma}_{\beta_1}$ aflæses ved "Std. Error" ved "summary(fit)"

Oversigt

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)
- 4 Statistik og lineær regression
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval**
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen
- 8 Korrelation
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord

Method 5.18: Konfidensinterval for $\beta_0 + \beta_1 x_0$

- Konfidensinterval for $\beta_0 + \beta_1 x_0$ svarer til et konfidensinterval for linien i punktet x_0
- Beregnes med

$$(\hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 x_0) \pm t_{\alpha/2} \cdot \hat{\sigma} \sqrt{\frac{1}{n} + \frac{(x_0 - \bar{x})^2}{S_{xx}}}$$

- Konfidensintervallet vil i $100(1 - \alpha)\%$ af gangene indeholde den rigtige linie, altså $\beta_0 + \beta_1 x_0$

Method 5.18: Prædiktionsinterval for $\beta_0 + \beta_1 x_0 + \varepsilon_0$

- Prædiktionsintervallet (prediction interval) for Y_0 beregnes med en værdi x_0
- Dette gøres *før* Y_0 observeres med

$$(\hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 x_0) \pm t_{\alpha/2} \cdot \hat{\sigma} \sqrt{1 + \frac{1}{n} + \frac{(x_0 - \bar{x})^2}{S_{xx}}}$$

- Prædiktionsintervallet vil $100(1 - \alpha)\%$ af gangene indeholde den observerede y_0
- Et prædiktionsinterval bliver altså større end et konfidensinterval for fastholdt α

Eksempel med konfidensinterval for linien

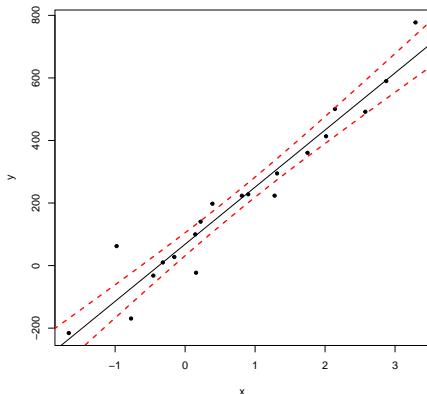
```
## Eksempel med konfidensinterval for linien

## Lav en sekvens af x værdier
xval <- seq(from=-2, to=6, length.out=100)

## Brug predict funktionen
CI <- predict(fit, newdata=data.frame(x=xval),
interval="confidence",
level=.95)

## Se lige hvad der kom
head(CI)

## Plot data, model og intervaller
plot(x, y, pch=20)
abline(fit)
lines(xval, CI[, "lwr"], lty=2, col="red", lwd=2)
lines(xval, CI[, "upr"], lty=2, col="red", lwd=2)
```


Eksempel med prædiktionsinterval

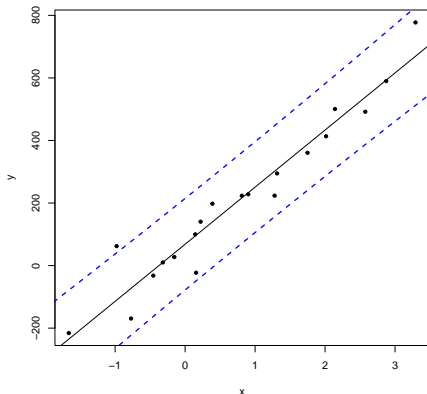
```
## Eksempel med prædiktionsinterval

## Lav en sekvens a x værdier
xval <- seq(from=-2, to=6, length.out=100)

## Beregn interval for hvert x
PI <- predict(fit, newdata=data.frame(x=xval),
interval="prediction",
level=.95)

## Se lige hvad der kom tilbage
head(PI)

## Plot data, model og intervaller
plot(x, y, pch=20)
abline(fit)
lines(xval, PI[, "lwr"], lty=2, col="blue", lwd=2)
lines(xval, PI[, "upr"], lty=2, col="blue", lwd=2)
```


Oversigt

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)
- 4 Statistik og lineær regression
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen**
- 8 Korrelation
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord

Matrix formulering

The simple linear regression problem can be formulated in vector-matrix notation as

$$\mathbf{Y} = \mathbf{X}\boldsymbol{\beta} + \boldsymbol{\epsilon}; \quad \boldsymbol{\epsilon} \sim N(\mathbf{0}, \sigma^2 \mathbf{I})$$

or

$$\begin{bmatrix} Y_1 \\ \vdots \\ Y_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & x_1 \\ \vdots & \vdots \\ 1 & x_n \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \beta_0 \\ \beta_1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \epsilon_1 \\ \vdots \\ \epsilon_n \end{bmatrix}; \quad \epsilon_i \sim N(0, \sigma^2)$$

RSS in matrix-vector notation

$$RSS = \boldsymbol{\epsilon}^T \boldsymbol{\epsilon} = (\mathbf{Y} - \mathbf{X}\boldsymbol{\beta})^T (\mathbf{Y} - \mathbf{X}\boldsymbol{\beta})$$

Matrix formulering: Parameter estimator

The estimators of the parameters in the simple linear regression model are given by

$$\hat{\beta} = (\mathbf{X}^T \mathbf{X})^{-1} \mathbf{X}^T \mathbf{Y} \quad (1)$$

and the covariance matrix of the estimates is

$$V[\hat{\beta}] = \sigma^2 (\mathbf{X}^T \mathbf{X})^{-1} \quad (2)$$

and central estimate for the residual variance is

$$\hat{\sigma}^2 = \frac{RSS}{n - 2} \quad (3)$$

Oversigt

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)
- 4 Statistik og lineær regression
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen
- 8 Korrelation**
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord

Hvad bliver mere skrevet ud af summary?

```
summary(fit)

##
## Call:
## lm(formula = y ~ x)
##
## Residuals:
##      Min       1Q   Median       3Q      Max
## -119.70  -23.74   -4.15   22.44  172.64
##
## Coefficients:
##              Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
## (Intercept)      68.2       17.5     3.9   0.001 **
## x                182.6       11.4    16.0  4.2e-12 ***
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## Residual standard error: 67.4 on 18 degrees of freedom
## Multiple R-squared:  0.935, Adjusted R-squared:  0.931
## F-statistic: 257 on 1 and 18 DF,  p-value: 4.17e-12
```

summary(lm(y~x)) wrap up

- Residuals: Min   1Q   Median   3Q   Max:
Residualernes: Minimum, 1. kvartil, Median, 3. kvartil, Maximum
- Coefficients:
                  Estimate Std. Error t value Pr(>|t|) "stjerner"
Koefficienternes:
                  Estimat $\hat{\sigma}_{\beta_i}$ t_{obs} p-værdi
  - Testen er $H_{0,i} : \beta_i = 0$ vs. $H_{1,i} : \beta_i \neq 0$
- Residual standard error: XXX on XXX degrees of freedom
 $\varepsilon_i \sim N(0, \sigma^2)$ udskrevet er $\hat{\sigma}$ og ν frihedsgrader (brug til hypotesetesten)
- Multiple R-squared: XXX
Forklaret varians r^2
- Resten bruger vi ikke i det her kursus

Forklaret varians og korrelation

- Forklaret varians af en model er r^2 , i summary "Multiple R-squared"
- Beregnes med

$$r^2 = 1 - \frac{\sum_i (y_i - \hat{y}_i)^2}{\sum_i (y_i - \bar{y})^2}$$

hvor $\hat{y}_i = \hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 x_i$

- Andel af den totale varians der er forklaret med modellen

Forklaret varians og korrelation

- Korrelationen ρ er et mål for *lineær sammenhæng* mellem to stokastiske variable
- Estimeret (i.e. empirisk) korrelation

$$\hat{\rho} = r = \sqrt{r^2} \operatorname{sgn}(\hat{\beta}_1)$$

hvor $\operatorname{sgn}(\hat{\beta}_1)$ er: -1 for $\hat{\beta}_1 \leq 0$ og 1 for $\hat{\beta}_1 > 0$

- Altså:
  - Positiv korrelation ved positiv hældning
  - Negativ korrelation ved negativ hældning

Test for signifikant korrelation

- Test for signifikant korrelation (lineær sammenhæng) mellem to variable

$$H_0 : \rho = 0$$

$$H_1 : \rho \neq 0$$

er ækvivalent med

$$H_0 : \beta_1 = 0$$

$$H_1 : \beta_1 \neq 0$$

hvor $\hat{\beta}_1$ er estimatet af hældningen i simpel lineær regressionsmodel

Oversigt

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)
- 4 Statistik og lineær regression
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen
- 8 Korrelation
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord

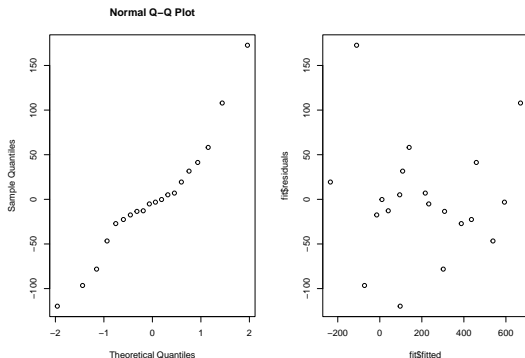
Residual Analysis

Method 5.28

- Check normality assumption with qq-plot.
- Check (non)systematic behavior by plotting the residuals e_i as a function of fitted values $\hat{y}_i$

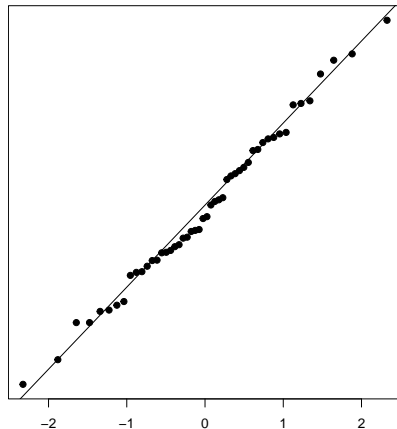
Residual Analysis in R

```
fit <- lm(y ~ x)
par(mfrow = c(1, 2))
qqnorm(fit$residuals)
plot(fit$fitted, fit$residuals)
```

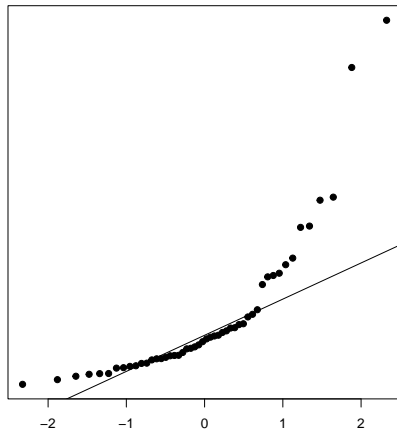

Residual Analyse - Normal antagelsen

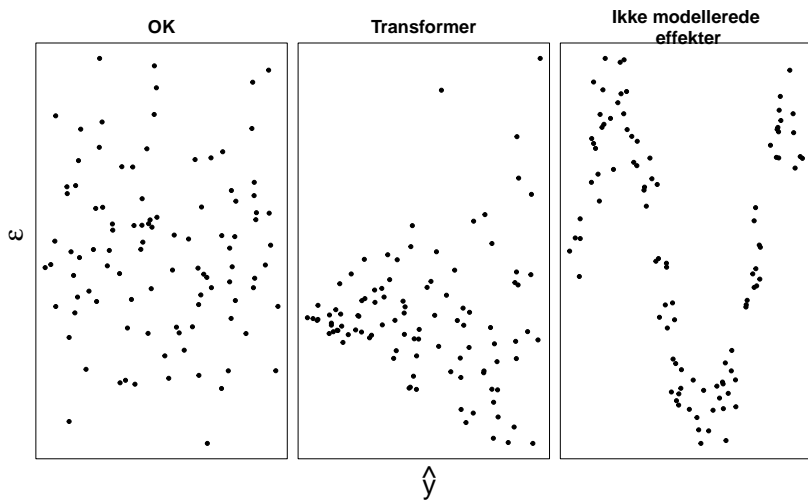
OK

Transformer data

Residual Analyse - Systematiske effekter

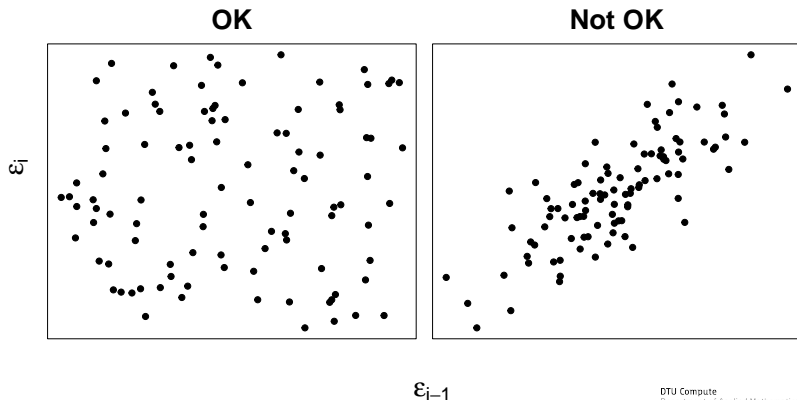

Residual Analyse - uafhængighedsantagelsen

For tidsrække data bør uafhængigheds antagelsen også tjekkes, to simple tjek er

- Plot ϵ_i vs. ϵ_{i-1}
- Udregn $cor(\epsilon_i, \epsilon_{i-1})$

Oversigt

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)
- 4 Statistik og lineær regression
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen
- 8 Korrelation
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord

Modellering af phytoplankton

Formuler en lineær model for phytoplankton i Skive fjord, estimer modellens parametre og foretag modelkontrol.

Outline

- 1 Motiverende eksempel: Højde-vægt
- 2 Lineær regressionsmodel
- 3 Mindste kvadraters metode (least squares)
- 4 Statistik og lineær regression
- 5 Hypotesetests og konfidensintervaller for $\hat{\beta}_0$ og $\hat{\beta}_1$
- 6 Konfidensinterval og prædiktionsinterval
  - Konfidensinterval for linien
  - Prædiktionsinterval
- 7 Linear regression: matrix formuleringen
- 8 Korrelation
- 9 Residual Analyse: Model control
- 10 Skive fjord